

UDRŽITELNOST

V České republice existují dva zásadní a mezinárodně uznávané certifikační systémy pro šetrné lesní hospodářství. Suroviny pro výrobu a produkty ze dřeva či papíru jsou označovány rozšířenější certifikací PEFC nebo přísnější FSC.

NENÍ PAPIR JAKO PAPIR. PŮVOD Z UDRŽITELNÝCH LESŮ GARANTUJÍ CERTIFIKACE

Stanislav D. Břeň

@svetbaleni@atoz.cz

fsvetbaleni.cz

in svetbaleni

svet_baleni

S Se stále se zvyšujícím povědomím o udržitelnosti a příklonem výrobců k šetrnější produkci, přichází na řadu otázka, jak tuto snahu garantovat vůči zákazníkům. Pro certifikaci zdrojů z lesního hospodářství byla kritéria udržitelného nakládání stanovena na mezinárodním poli již v roce 1993. Iniciativou ekologických organizací, velko- i maloobchodníků se dřevem, lesníků, dřevozpracujícího průmyslu, sdružení domorodých obyvatel, odborů a certifikačních organizací z celého světa vznikl systém Forest Stewardship Council (FSC). V Ženevě byl pak v roce 1999 založen v současnosti nejrozšířenější systém PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes – Program pro vzájemné uznávání certifikačních systémů).

DVA SYSTÉMY, JEDEN ZÁMĚR

V České republice fungují oba zmiňované certifikační systémy lesního hospodářství, pokrývají dvě třetiny lesů. Národní kancelář FSC ČR je součástí mezinárodní organizace, která sdružuje pobočky FSC po celém světě. Tuto známku má např. Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny spravovaný brněnskou Mendelovou univerzitou, Správa Krkonošského národního parku či Lesy hl. m. Prahy.

Stejně tak působí pod globálním systémem certifikace lesů i česká odnož PEFC, mezi jejíž členy v ČR patří na straně vlastníků lesů např. Lesy České republiky a Vojeenské lesy a statky, za zpracovatele Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků a další společnosti a zájmové skupiny.

Globálně nejrozšířenějším typem certifikace PEFC bylo v roce 2020 v České republice označeno 70 % celkové rozlohy lesů o výměře 1,8 milionu hektarů. Pod značkou FSC, pro kterou je nutné splnit přísnější sociální a ekologické požadavky, bylo spravováno 125 000 hektarů, tedy 5 % českých lesů. Některé subjekty jako např. KRMAP jsou certifikovány v obou systémech.

Papírové obaly jsou v kurzu.

Foto: Natava

ČISTÝ, MIXOVANÝ A RECYKLOVANÝ

„Můžeme potvrdit, že spolu s rostoucím zájmem široké veřejnosti o otázky udržitelnosti roste i zájem o ekoznačky, které dokládají skutečnost, že materiál použitý k výrobě obalu je skutečně ekologický,“ uvádí Martin Hejl, jednatel společnosti Thimm pack'n'display. Vhodně zvolená ekoznačka je podle něj pro konečného spotřebitele jasným signálem, že zakoupený výrobek je zabalen v obalu z udržitelného materiálu, který nepředstavuje příliš velkou zátěž pro životní prostředí. „Mezi tradiční ekoznačky patří i certifikace FSC. V Thimm pack'n'display používáme pro výrobu vlnité lepenky více než 99 procent takto certifikovaných papírů,“ doplňuje Martin Hejl.

S labelem FSC se spotřebitelé běžně setkávají např. na nákupních taškách supermarketů, nápojových kartonech nebo hygienických potřebách. Garantuje původ dřeva použitého pro výrobu – nebylo vytěženo nelegálně a pochází z lesů, ve kterých se hospodáří přírodě blízkým způsobem a dodržují se environmentální i sociální požadavky.

Na výrobcích se logo FSC objevuje ve třech provedeních. FSC 100 % mají produkty, které byly vyrobeny jen ze dřeva a papíru s původem z lesů obhospodařovaných podle stanovených pravidel. Štítek FSC Mix na produktu značí mix surovin z FSC certifikovaných lesů, příp. recyklovaných surovin či odpovědných zdrojů – z tzv. kontrolovaného dřeva, který zaručuje legální těžbu, zachování občanských práv domorodých obyvatel a původ v lesích bez geneticky modifikovaných stromů, nepřeměněných na plantáže a v nichž nejsou ohroženy vysoké ochranné hodnoty. Výrobky pocházející výhradně z recyklovaného dřeva nebo papíru jsou značeny jako FSC Recycled.

Libor Miloševský
jednatel
Cardbox Packaging

„POPTÁVKA PO CERTIFIKOVANÝCH MATERIÁLECH SE ZVYŠUJE“

Z výše uvedených je naše společnost certifikována systémem FSC, a takto směřujeme i naše zákazníky. Je možné být certifikován na oba systémy – požadavky obou systémů jsou si velmi podobné. To následně podléhá povinnosti nakupovat, evidovat a vydávat prohlášení odděleně pro každý druh certifikátu. Obecně pracujeme již s faktem, že zákazník certifikovaný materiál pro obal požaduje, a podle našich údajů se poptávka po certifikovaných materiálech rok od roku zvyšuje.

Jan Kaprhál
innovation &
marketing manager
CZ/SK
Smurfit Kappa

„VELKÉ NADNÁRODNÍ SPOLEČNOSTI VYŽADUJÍ CERTIFIKACI FSC“

To, zda jsou uživatelé obalových produktů a služeb schopni rozlišit požadavky vycházející z obou systémů, záleží na míře, v jaké se trvalé udržitelnosti opravdu věnují. FSC certifikace je vyžadována především u velkých a nadnárodních společností, které rozdílů znají, včetně certifikace SFI – ekvivalentu PEFC v Severní Americe. Menší firmy vyžadují především FSC jako propagovanější, podporované nevládními organizacemi a více kredibilní.

Zájem klientů o trvalou udržitelnost a nastavení cílů vedoucích ke snížení negativního vlivu na životní prostředí vnímají také ve společnosti Smurfit Kappa. „Obalové materiály certifikované FSC jsou jedním z takových cílů. Ale nejen naši zákazníci, tedy výrobci, ale také koncoví uživatelé a spotřebitelé jsou si více vědomi toho, že FSC je zárukou, že surovina na výrobu obalu pochází z dobře vedených lesů a její zdroj vláken je transparentní,“ říká Jan Kaprhál, innovation & marketing manager ve firmě Smurfit Kappa. Svůj názor přidává také Miroslav Kovácsik, sales manager – FMCG společnosti DS Smith: „Naši zákazníci využívají certifikace především jako marketingový nástroj komunikace svých hodnot, postojů k udržitelnosti a původu zdrojů využívaných ve svých obalech. Nedovolím si tvrdit, jak moc dokážou rozlišovat mezi jednotlivými systémy, to je spíš dotaz na konkrétní firmy. Každopádně je hnací silou pro tento trend koncový zákazník, který vyžaduje ekologický a „morálně nekompromitovaný“ původ zboží. Tomu se přizpůsobuje celý dodavatelský řetězec včetně výrobců obalů a jejich dodavatelů.“

CERTIFIKOVANÉ OBALY V PRAXI

S náhradou plastového obalu za lepenku certifikovanou FSC přišla nedávno společnost Coca-Cola HBC Česko a Slovensko. U multipacků čtyř a šesti nápojových plechovek postupně vymění plastovou smršťovací fólii za držák z lepenky, tzv. KeelClip. Ten funguje na principu skládacího

mechanismu s uchycením pro čtyři až osm plechovek najednou. Na českém a slovenském trhu tak společnost hodlá ušetřit až 35 tun plastů ročně.

Obdobný systém, ovšem s obchodním označením TopClip, využívají od začátku roku v Pivovarech Svijany. „Snažíme se co nejméně zatěžovat životní prostředí, v minulosti jsme ignorovali i boom PET lahví a vyvinuli jsme dvoulitrovou plechovku. Teď vidíme trend v zahraničí skupinových balení, ale nechce se nám investovat do fólií, takže jsme se rozhlíželi po světě a našli jsme toto poměrně čerstvě patentované balení do papírového TopClipu,“ vysvětluje sládek svijanského pivovaru Petr Menšík. Jeho výhodou ve srovnání s plastovým obalem je podle něj to, že z šestipacku lze jednoduše odebírat plechovky, zatímco ostatní zůstávají fixované v papírovém držáku. Použitý papír je rovněž certifikovaný FSC.

Na udržitelnější balení od společnosti Raja s vyšším zastoupením papíru nebo recyklátu přistoupila firma Goodie, jejíž sortiment se zaměřuje na potraviny, doplňky stravy a přírodní kosmetiku bez chemických aditiv. Využívá např. fólii,

Držáky, které začínají pro multipacký nápojů v plechovkách používat společnosti Coca-Cola HBC i Pivovary Svijany, mají certifikaci FSC.

Foto: Coca-Cola

kteřou tvoří ze 45 g/m² kraftový papír s certifikací PEFC. Fólie má samolepicí vnitřní stranu a podle výrobce dosahuje její roztažitelnost až 30 %. (Podrobnosti naleznete v případové studii v SB 114/2022.)

Po dvouleté snaze a ve spolupráci s českými a německými institucemi se Papírně Aloisov podařilo vyvinout technologii, která umožňuje vyrábět papír z travní hmoty. Kromě certifikace

FSC mají výsledné papíry také značku EU-Eco-label a jsou z 60 % tvořeny sběrovým papírem a ze 40 % sluncem sušenou luční trávou. Samotná papírna z něj produkuje papírové tašky, voštiny nebo voštinové desky. Zákazníkům dále slouží jako výchozí materiál pro krabičky, ekologické talíře a tácky, kelímky, obálky a vlnitou lepenku.

STOPKA PRO RUSKÉ DŘEVO

Do ekonomiky i v oblasti certifikací se promítá válečná situace na Ukrajině. K reakci přiměla or-

ganizaci FSC, která v březnu vydala prohlášení, že nelze obchodovat s certifikovaným dřevem z Ruska a Běloruska do té doby, než skončí ruská invaze na Ukrajinu. Ruské a běloruské dřevo a výrobky z něj tedy nemohou být nadále používány na výrobu FSC certifikovaných produktů nebo prodávány jako FSC certifikované nikde na světě.

„Musíme se postavit proti agresi. Zároveň je naším úkolem pokračovat v tom, co dělá FSC už roky. A to je ochrana lesů. Věříme tomu, že blo-

Martin Hejl
jednatel
Thimm
pack'n'display

„VYVRACÍME MÝTY A NEPRAVDY“

Při různých diskuzích slyšíme o certifikovaných papírech občas i mýty nebo nepravdy, a proto našim zákazníkům nabízíme edukativní workshopy, kde jim vše o papíru a vlnité lepence osvětlujeme.

kace veškerého obchodování s FSC materiálem s ponecháním možnosti hospodaření podle standardů FSC je krok, který splňuje oba tyto požadavky,” vysvětlil generální ředitel FSC Kim Carstensen. Majitelům ruských lesů tak organizace dovoluje udržet si FSC certifikát pro lesní hospodaření, avšak bez možnosti prodávat vyprodukované dřevo jako FSC certifikované.

Přehled certifikovaných lesů v ČR

Druh vlastnictví	PEFC	FSC
Státní lesy	1 362 379	
Fyzické osoby	86 858	
Právnícké osoby	164 528	
Obecní lesy	181 936	
Celkem	1 795 701	124 566
%	70 %	5 %

Zdroj: Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2020

inzerce

Již 30 let pro Vás vyrábíme pokladní kotoučky.

